

KRAVEN PÅ MKB ÖKAR, ÄVEN NYA REGLER I PBL

Pia Pehrson, Advokat/Partner

FØYEN

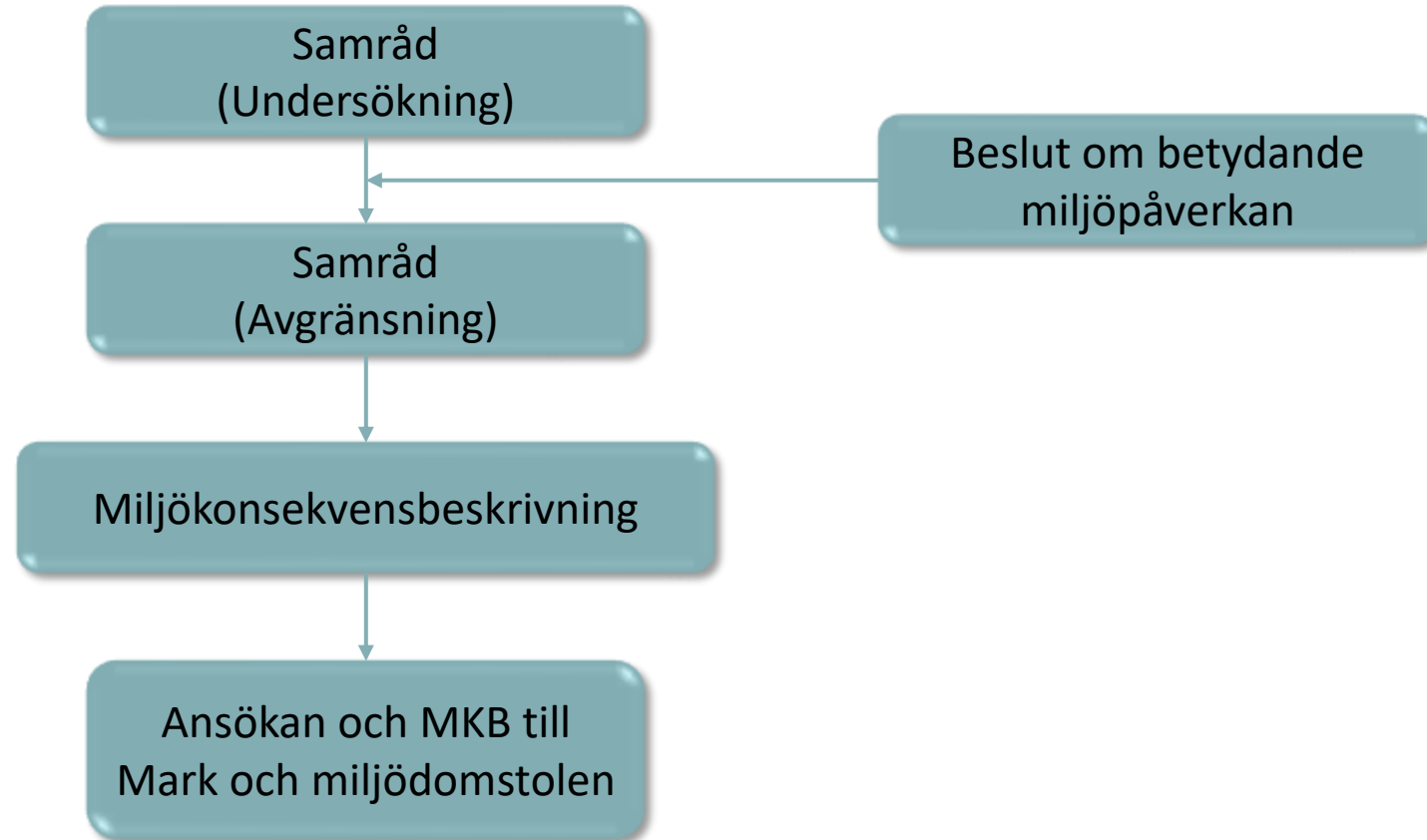
FOYEN ADVOKATFIRMA I KORTHET

- Bildades 1987
- Verksamhet i Sverige och Norge
- Kontor Stockholm, Göteborg, Malmö, Falun. Systerkontor i Oslo.
- Teknikintensiv juridik – spetskompetens inom energi, miljö, fastighet, entreprenad, offentlig upphandling samt transaktioner
- Omfattande verksamhet som rådgivare åt gruvbranschen, fastighetsbranschen, industrin och energisektorn
- Drygt 90 medarbetare i Sverige och 90 i Norge
- Foyen har sedan många år branschgrupper för samlad kompetens och erfarenhetsutbyte
- Foyen är rankad etta inom Energi av legal 500 både som team och på individnivå – även högt rankad inom Miljörätt och Entreprenadjuridik/konsulträtt

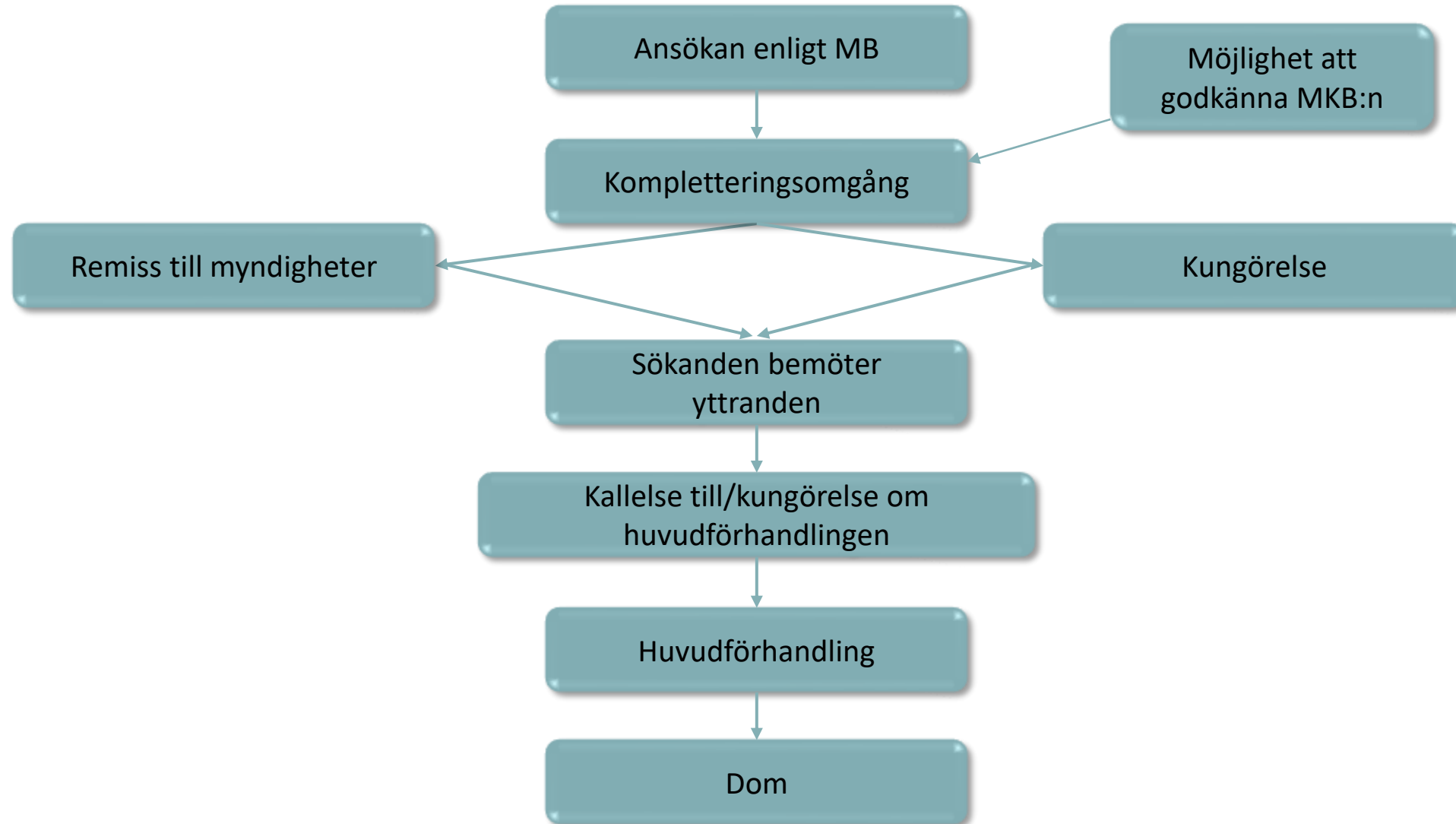
MKB

- En processförutsättning för prövning
- Tidsaspekt
- Samrådets roll för MKB:n
- Nya 6 kap. miljöbalken sedan 1 januari 2018
- Hänvisningar från PBL, Ellagen, Minerallagen, Väglagen, Kärntekniklagen, Kontinentalsockellagen osv.

MKB- OCH TILLSTÅNDSPROCESSEN ENLIGT MILJÖBALKEN

MKB- OCH TILLSTÅNDSPROCESSEN ENLIGT MILJÖBALKEN

UNDERSÖKNINGSSAMRÅD

6 kap 23- 25 § miljöbalken

- Undersökningssamråd har till syfte att undersöka om verksamheten har betydande miljöpåverkan
 - Ta fram ett samrådsunderlag, och
 - Samråder i frågan om betydande miljöpåverkan och i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden
- Undersökningssamrådet får genomföras så att det också uppfyller kraven på det avgränsningssamråd som ska göras inom ramen för en specifik miljöbedömning

AVGRÄNSNINGSSAMRÅD INOM RAMEN FÖR DEN SPECIFIKA MILJÖBEDÖMNINGEN

- Om verksamheten eller åtgärden bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska ett avgränsningssamråd göras
- Avgränsningssamrådet ska genomföras inför arbetet med MKB:n
- Verksamhetsutövaren ska samråda om lokalisering, omfattning och utformning samt de miljöeffekter som åtgärden eller verksamheten kan medföra

M 1888-18 LKAB

- Ansökan om tillstånd fortsatt och utökad gruvdrift Kiirunavaara, Kiruna, M 1888-18
- Ansökan inlämnad 29 juni 2018 → nya 6 kap. miljöbalken (MB) gäller
- Handläggning hos domstolen i drygt 3 år med begäran om omarbetningar och kompletteringar bl.a. avseende samrådet
- Avvisningsbeslut den 11 oktober 2021
- Bristande samråd → MKB:n underkänns
- Ej direktkontakt (brev) till fastighetsägare eller brunnsinnehavare, bara annonsering
- Första prövningen enligt miljöbalken (samlad prövning inte skett sedan 1970-talet)

M 1579-20, CEMENTA

- Dom 6 juli 2021 från MÖD
- Befintligt tillstånd för täktverksamhet från 2010 giltigt tom 31 oktober 2021
- Ansökan om nytt tillstånd december 2017
- Mark- och miljödomstolen i Nacka gav tillstånd 17 januari 2020
- Naturvårdsverket, Länsstyrelsen samt flera föreningar överklagar och yrkar på avslag
- Bolaget överklagar för bättre villkor

M 1579-20, CEMENTA

- Bolaget vill bedriva täktverksamhet på ett område nära 7 olika Natura 2000-områden och en stor grundvattentäkt
- Frågor i målet
 - Påverkan på Natura 2000-områden
 - Påverkan på grundvattentäkt
 - Påverkan på MKN
 - Vad ska ingå i nollalternativet
- MÖD ansåg utredningarna för dåliga och avvisade ansökan – MKB:n underkändes
- Ca 9 månader mellan huvudförhandling och dom i MÖD – skriftväxling om artskyddsfrågor emellan

RÄTTSFALL M 3305-20

- Dom 2021-02-18, Mark- och miljödomstolen vid Växjö Tingsrätt (MMD)
- Ett bolag hade ansökt om tillstånd till bortledning av ytvatten för kommunal vattenförsörjning m.m.
- Bristande samråd → Bolaget förutsatte att verksamheten inte kunde antas ha betydande miljöpåverkan
- Den sökta verksamheten kunde enligt MMD antas medföra betydande miljöpåverkan och omfattades med hänsyn till detta av kravet på specifik miljöbedömning
- MMD fann att verksamheten inte hade genomgått något avgränsningssamråd och att den bedömning som hade utförts därför baserades på ett felaktigt underlag
- Ansökan avvisades

RÄTTSFALL M 4747-20

- Dom 2021-01-18, Mark- och miljödomstolen vid Växjö Tingsrätt (MMD)
- En kommun ansökte om dispens respektive tillstånd till kalkning av våtmarker i ett Natura 2000-område
- Länsstyrelsen hävdade att de våtmarker som avsågs skyddas i Natura 2000-området skulle påverkas väsentligt av den planerade kalkningen och avslog kommunens ansökan
- Enligt MMD borde länsstyrelsen inte ha prövat kommunens ansökan, eftersom ansökan om tillstånd inte föregåtts av en miljöbedömning - avvisning
- MMD anser vidare att kommunen inte visade att förutsättningar för dispens från reservatföreskrifterna förelåg - avslag
- Kommunens överklagande avvisades och avslogs av MMD

RÄTTSFALL M 904-20

- Dom 2020-10-29, Mark- och miljödomstolen vid Umeå Tingsrätt (MMD)
- Ansökan om tillstånd till täktverksamhet enligt 9 kap. miljöbalken
- Miljöprövningsdelegationen godkände den inlämnade tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen och lämnade tillstånd till verksamheten
- En sameby överklagade till MMD
- Enligt MMD hölls samrådet med samebyn allt för tätt inpå att ansökan sändes in
- MMD ansåg att det också var uppenbart att miljökonsekvensbeskrivningen redan var upprättad när samrådet hölls
- MMD fann därav att miljökonsekvensbeskrivningen inte kunde godkännas och avvisade ansökan

RÄTTSFALL M 4517-17

- Dom 2018-12-14, Mark- och miljööverdomstolen (MÖD)
- Ansökan om att anlägga och driva en containerhamn och kombiterminal enligt 9 och 11 kap. miljöbalken
- Invändningar om;
 - bl.a. otillåten utvidgning av ansökan, brister i miljökonsekvensbeskrivningen avseende lokaliseringsutredning, samråd m.m., lokalisering, naturvärden och buller
- MÖD prövade invändningarna och fann att verksamheten kan tillåtas efter justering av provisorisk föreskrift avseende buller
- MÖD avslog yrkandena om att ansökan skulle avvisas eller avslås

RÄTTSFALL M 4162-17

- Dom 2018-01-24, Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt (MMD)
- Ansökan om förlängd nätkoncession för linje avseende 40 kV luftledning
- Ei avvisade ansökan pga. brister i det genomförda samrådet (äldre 6 kap miljöbalken)
- MMD instämde med Ei att mycket talade för att bolaget borde ha samrått i direktkontakt med de berörda enskilda
- Däremot bedömde MMD att eftersom ledningen som ansökan avsåg typiskt sett hade en liten omgivningspåverkan samt att berörda markägare och närboende var få, var det faktiskt möjligt för Ei att avhjälpa bristerna så att ansökan ändå kunde prövas
- MMD återförvisade målet till Ei för fortsatt handläggning

RÄTTSFALL M 4612-19

- Dom 2020-08-19, Mark-och miljööverdomstolen (MÖD)
- Ansökan om nätkoncession för en luftledning i området där kungsörn fanns (Ellagen och tolkning av 6 kap. miljöbalken)
- Fågelinventeringen som utförts av bolaget hade gjorts under en årstid som var olämplig för revirinventering av kungsörn och inga kungsörnar noterades
- Trots att bolaget visste att det fanns kungsörnar i området hade varken bolaget eller Energimarknadsinspektionen (EI) ifrågasatt inventeringen
- Enligt MÖD bolaget borde ha gjort en komplett fågelinventering av kungsörn och inkluderat den i MKB:n
- Den genomförda MKB:n kunde således inte ligga till grund för prövningen → grundläggande brister som förelåg redan när ansökan först gjordes
- Eftersom en komplett och godtagbar MKB är en processförutsättning förklarar MÖD att det har funnits hinder att överhuvudtaget pröva bolagets ansökan och ansökan avvisades

RÄTTSFALL P 13204-19

- Dom 2021-02-01, Mark- och miljööverdomstolen (MÖD)
- Kommunens beslut att anta en reviderad detaljplan upphävdes av Mark- och miljödomstolen
- Domstolen hade upphävt ett tidigare antagandebeslut → kommunen fortsatte det tidigare planärendet utan att genomföra ett nytt samråd
- Kommunens beslut att anta detaljplanen fattades, enligt MÖD, inte i strid med bestämmelserna i gamla 5 kap. PBL
- MÖD återförvisade målet till Mark- och miljödomstolen för prövning av övriga invändningar

MKB:N I DEN SPECIFIKA MILJÖBEDÖMNINGEN

- MKB:n i det specifika miljöbedömningen ska enligt 6 kap. 35 § MB innehålla uppgifter om:
 1. verksamhetens/åtgärdens lokalisering, utformning, omfattning och andra egenskaper som kan ha betydelse för MKB:n (16 § miljöbedömningsförordningen, MBF)
 2. alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden (17 § MBF)
 3. uppgifter om rådande miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas eller åtgärden vidtas och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om verksamheten eller åtgärden inte påbörjas eller vidtas
 4. identifiering, beskrivning och bedömning av de miljöeffekter som verksamheten/åtgärden kan antas medföra även till följd av yttre händelse (18 § MBF)

MKB:N I DEN SPECIFIKA MILJÖBEDÖMNINGEN

5. de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter
6. de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten/åtgärden bidrar till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. inte följs
7. icke-teknisk sammanfattning av punkt 1-6
8. en redogörelse för de samråd som har skett och vad som kommit fram i samråden

PROCESSUELLA MÖJLIGHETER OCH KRAV

- Miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad ska vara rimlig med hänsyn till att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder
- Möjlighet att godkänna en MKB tidigare i processen (6 kap. 42 § miljöbalken)
- Tidsfrist för synpunkter 30 dagar → MKB:n ska kungöras på lämplig webbplats (6 kap. 40 § miljöbalken, 20 § miljöbedömningsförordningen)

PROPOSITION 2020/21:174

- Prop. 2020/21:174 – Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen
 - Den 1 augusti 2021 ändrades plan- och bygglagen (PBL) avseende detaljplanering och exploatörens möjlighet att bidra med planeringsunderlag
 - Den 2 augusti 2021 ändrades PBL, och plan- och byggförordningen (PBF) med anledning av genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagstiftningen

MKB-DIREKTIVET I PLAN- OCH BYGGLAGEN

- Ändringar i plan och bygglagen med syftet att förtydliga genomförandet av MKB-direktivet
- Europeiska kommissionen har i en formell underrättelse framfört synpunkter på hur Sverige har genomfört direktivet
- I ljuset av denna kritik har det införts flera ändringar i plan- och bygglagen
- De nya ändringarna syftar till;
 - att tydliggöra när och hur miljöbedömningar ska genomföras inom ramen för vissa plan- och lovprocesser, samt
 - att förstärka allmänhetens tillgång till information under detaljplaneprocessen
- Miljöorganisationernas rätt att överklaga utvidgas

FÖRTYDLIGANDEN I PLAN- OCH BYGGLAGEN

- MKB-projekt = projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, t.ex. ett industriområde, stadsbyggnadsprojekt eller köpcentrum
- MKB-direktivet → medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att MKB-projekt blir föremål för en bedömning av deras miljöpåverkan innan tillstånd ges
- I plan- och bygglagen aktualiseras bedömningen av projektens miljöpåverkan inom ramen för detaljplaneläggningsen
- Förtydligande av 4 kap. 2 § Plan-och bygglagen → detaljplanekravet
 - projekt som ska bli föremål för en miljöbedömning räknas upp i paragrafen
- Förtydligande i PBL och PBF; åtgärder som inte ska antas medföra betydande miljöpåverkan räknas upp
- Många undantag

ALLMÄNHETENS TILLGÅNG TILL INFORMATION OCH INSYN FÖRSTÄRKS

- Den information som kommunen ska tillhandahålla under ett detaljplanesamråd och under granskningstiden ska hållas tillgänglig i elektronisk form på kommunens webbplats
- Så länge detta inte strider mot annan lag, vilket leder till vissa begränsningar med hänsyn till bl.a. GDPR
- Information som görs tillgänglig för allmänheten, bl.a. vid byggnadsnämndens underrättelse om planförslag och antagande av detaljplan ska vara mer preciserad för att bättre motsvara de krav som uppställs i MKB-direktivet
- Till följd av detta sker flera justeringar och förtydligande av paragraferna i 5 kap. PBL

YTTERLIGARE FÖRTYDLIGANDEN

- Förtydligande av 13 kap. 12 § plan- och bygglagen → klagorätten tydliggörs för att på ett bättre sätt genomföra MKB-direktivet
 - detaljplan vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan
 - bygglov/förhandsbesked som kan antas medföra betydande miljöpåverkan
 - undantag för beslut som berör Försvarsmakten, Fortifikationsverket m.m.
- Klargörande kring att det är frivilligt för kommunen att upprätta ett planprogram enligt 5 kap. 10 § PBL → något som redan gäller men som nu kommer framgå direkt av lagtexten

KONTAKTUPPGIFTER

Pia Pehrson

Advokat/Partner

E-post: pia.pehrson@foyen.se

Tel: 0733-22 84 42